

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність впровадження лізингових відносин як одного із шляхів залучення капіталу для підприємств. Визначено переваги лізингу порівняно з іншими джерелами фінансування. Досліджено сутність лізингу як специфічної форми кредитування. Встановлено чинники, які впливають на прискорення темпів розвитку лізингу у вітчизняній економіці.

Ключові слова: лізинг, кредитування, лізингові платежі, комерційний кредит, лізингові центри.

Abstract. The article substantiates the necessity of introducing leasing relations as one way of raising capital for enterprises. Advantages of leasing are defined in comparison with other sources of financing. The essence of leasing as a specific form of lending is studied. Factors that influence the acceleration of the leasing development in the domestic economy are determined.

Keywords: leasing, lending, leasing payments, commercial loan, leasing centers.

Як свідчить зарубіжний досвід лізингових відносин, одним із шляхів залучення капіталу для підприємств є лізинг. Лізинг – це доволі складне і багатостороннє економічне явище, яке поєднує в собі операції купівлі, продажу, оренди, кредитування та інвестування фінансової і підприємницької діяльності.

Лізинг позитивно впливає на економіку будь-якої країни, оскільки він дозволяє прискорити розвиток підприємств агропромислового комплексу, збільшити обсяги реалізації нового обладнання, поліпшити конкурентне середовище на фінансовому ринку та здійснити технічне і технологічне переоснащення підприємств. Виступаючи ефективним механізмом оновлення техніки та технологій, лізинг одночасно є дієвим засобом у збільшенні обсягів

реалізації продукції виробників техніки, сприяє розвитку виробництва, впровадженню науково-технічного прогресу та створення нових робочих місць.

Ринок лізингових послуг в Україні перебуває на стадії розвитку і потребує вивчення позитивного досвіду лізингових відносин зарубіжних країн для підвищення конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу у країнах з розвиненою ринковою економікою. Не зважаючи на перешкоди на шляху здійснення лізингових операцій, в Україні уже на сьогодні існують його переваги порівняно з іншими джерелами фінансування:

- можливість використання нових високих технологій без значних додаткових капіталовкладень;

- нижчі вимоги до застави, оскільки в лізингу лише обладнання є предметом застави без будь-якого додаткового забезпечення, що суттєво збільшує доступність нового обладнання;

- лізингові платежі відносяться на собівартість продукції в повному обсязі, що знижує оподатковуваний прибуток;

- комерційні банки, що займаються лізинговими операціями мають всі переваги, властиві лізингу: мінімізацію кредитних та інших ризиків, залучення додаткової кількості фінансово-забезпечених клієнтів, підвищення своєї конкурентоспроможності на ринку та й взагалі вигідне вкладення коштів;

- посилює конкуренцію між банками та лізинговими компаніями, знижує вплив на позичковий відсоток, що стимулює приплив капіталів у виробничу сферу [1].

Отже, лізинг виступає як комерційний кредит, що дає можливість придбати нове обладнання і технології, а також нарощувати збут виготовленої продукції і є ефективним важелем маркетингу для виробників. Для України розвиток лізингу є особливо актуальним, оскільки підприємства змушені фінансувати інвестиції переважно із власних коштів, оскільки кредити банків, кошти інститутів спільного інвестування та інші джерела зовнішнього фінансування складають порівняно невеликий відсоток від загального обсягу капітальних вкладень в економіці.

Лізинг можна розглядати як специфічну форму кредитування, для якої характерні такі особливості: середньо- і довгостроковий характер, матеріальна форма запозичення, ризик, ефективність і зворотність. Однак при порівнянні лізингу з банківським та комерційним кредитом слід зазначити, що придбання майна за договором лізингу значно вигідніше і доступніше.

Вдосконалення законодавства та нормативно-правової бази щодо лізингу, дозволить прискорити розвиток лізингової галузі внаслідок забезпечення більшої економічної привабливості та здешевлення лізингових послуг, розширити доступ до джерела фінансування придбання обладнання для малих і середніх підприємств та сільськогосподарських підприємств, які не мають доступу до банківських кредитів, не користувались лізингом або для яких лізинг є занадто дорогим в сучасних умовах.

Україна значно відстає за показниками лізингу від постсоціалістичних країн. Безумовно, за наявності ряду факторів, що гальмують розвиток лізингу, а саме: недосконалість правового регулювання, недостатність розвитку інфраструктури ринку лізингу, обмеженість джерел фінансування, несприятливе податкове законодавство, фінансовий лізинг в країні розвивався швидшими темпами [2].

Отже, лізингові операції – відносно новий вид діяльності фінансових установ в ринковій економіці, але його запровадження та вдале використання є досить потужним альтернативним джерелом поповнення матеріально-технічного забезпечення. Україні потрібно уже сьогодні створити всі умови для використання переваг лізингу.

Для прискорення темпів розвитку лізингу в Україні необхідно:

- провести демонополізацію виробництва основних засобів;
- зменшити або відмінити ставку оподаткування доходу від не реалізаційних операцій після здачі майна в оренду;
- надавати податкові пільги щодо операцій з міжнародного лізингу для ввезення на територію України високотехнологічного устаткування;

- створити лізингові центри, які б спеціалізувалися на обслуговуванні малих підприємств;
- знизити вартість нотаріальних послуг з оформлення договорів лізингу з метою послаблення фінансового навантаження на учасників лізингової угоди;
- відкривати лізингові відділи і дочірні компанії при машинобудівельних заводах;
- надавати лізингодавцю податкові пільги при придбанні вітчизняного обладнання;
- розробити державну програму підтримки лізингу, яка б передбачала залучення банківського сектору до розвитку лізингових послуг [3].

Активне впровадження лізингових операцій сприятиме оновленню основних засобів завдяки збільшенню доступу підприємств до зовнішніх джерел фінансування інвестицій, розвитку малого та середнього бізнесу. Окрім того, розвиток лізингу стимулюватиме підвищення ефективності кредитної політики банків у результаті створення конкурентного середовища між джерелами фінансування.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Наконечний Б. В. Переваги та недоліки лізингу порівняно з іншими видами інвестиційної діяльності / Б. В. Наконечний // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку: збірник наукових праць. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – С. 262–270.
2. Прокопенко О. В. Лізинг як інструмент інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств / О. В. Прокопенко, В. А. Омеляненко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – № 2. – С. 150–158.
3. Левченко Л. В. Фінансовий лізинг у системі забезпечення інвестиційного розвитку в Україні / Л. В. Левченко // Бізнес Інформ: міжнар. наук. екон. журнал. – 2013. – № 10. – С. 112–115.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Бержанір Інна Анатоліївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; тел. 068 053 06 45; innaberzhanir@ukr.net; сертифікат: ТАК; надійшло запрошення на особисту адресу.

Бержанір Анатолій Леонідович – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри економіки та соціально-поведінкових наук Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; тел. 067 742 27 96; bal8@ukr.net; сертифікат: ТАК; надійшло запрошення на особисту адресу.